

ODGOVORNOST OBRтника KAO OVRŠENIKA U OVRŠNOM POSTUPKU

SADRŽAJ

1. OBRтник KAO STRANKA U POSTUPKU
2. OVRHA NA IMOVINI OBRтника
  - 2.1. Imovina obrтника
  - 2.2. Opseg odgovornosti obrтника
  - 2.3. Pravno dogmatski pristup
  - 2.4. Praktični pristup - problem zaštite vjerovnika
3. KOMPATIVNI PRIKAZ ODGOVORNOSTI OBRтника I TRGOVCA POJEDINCA
4. UTJECAJ PRESTANKA OBRта NA ODGOVORNOST OBRтника
- PREGLED KROZ SUDSKU PRAKSU
5. UTJECAJ PRESTANKA OBRта NA NADLEŽNOST
6. ZAKLJUČAK

1. OBRтник KAO STRANKA U POSTUPKU

Člankom 1. st. 3. Zakona o obrtu (NN 49/03; u daljnjem tekstu ZO) propisano je da je obrтник fizička osoba koja obavlja jednu ili više gospodarskih djelatnosti sa svrhom postizanja dobiti koja se ostvaruje proizvodnjom, prometom ili pružanjem usluga na tržištu.

Iz navedene odredbe nedvojbeno proizlazi da se obrтник kao stranka u postupku pojavljuje u svojstvu fizičke osobe koja obavlja gospodarsku djelatnost za koju je registrirana.

Obrt kao takav, odnosno obrtnička radnja, nema pravne osobnosti, pa se u navedenom smislu ne pojavljuje u stranačkoj ulozi. Na to indirektno ukazuje i odredba

čl. 21. ZO koja predviđa odgovornost fizičke osobe, vlasnika obrta, odnosno odgovornost imaoaca radnje.

Pojavljuje li se, dakle, obrtnik kao stranka u postupku istog je potrebno označiti kao fizičku osobu, odnosno uz oznaku imena i prezimena vlasnika obrta, navesti i naziv obrta, tvrtku pod kojom obrt posluje (čl. 17. ZO), radi lakšeg utvrđivanja njegova svojstva od kojeg zavisi određivanje stvarne nadležnosti.

2. OVRHA NA IMOVINI OBRTRNIKA

2.1. Imovina obrtnika

Prije nego se pokuša odgovoriti na pitanje granica odgovornosti obrtnika, odnosno prije nego se u mjerodavnim propisima potraži odgovor, potrebno je spomenuti pojam imovine obrtnika.

Radi otvaranja obrta i udovoljavanja uvjetima za upis u obrtni registar dovoljno je ispuniti opće uvjete koji se tiču poslovne i zdravstvene sposobnosti, te činjenice neizricanja sigurnosne ili zaštitne mjere zabrane obavljanja djelatnosti. Zakon o obrtu, te drugi propisi koji reguliraju obavljanje obrta, (Pravilnik o načinu i vođenju obrtnog registra NN 11/95) ne uvjetuju otvaranje obrta kakvim minimalnim iznosom novčanih sredstava potrebnima za početak obavljanja djelatnosti.

Pravilnikom o načinu i obliku vođenja obrtnog registra nije predviđeno vođenje bilo kakvog upisnika o stanju imovine obrtnika kod otvaranja obrta, niti u bilo kojoj kasnijoj fazi poslovanja. Potencijalni vjerovnici obrta u pogledu imovine obrtnika unesene u svrhu obavljanje obrta, kojom bi prema čl. 20. st. 1. ZO, obrtnik trebao odgovarati za obveze koje nastanu u obavljanju obrta, ostaju tako bez mogućnosti identifikacije i uvida u stanje te iste imovine.

Nesumnjivo je, da će obzirom na postojeću regulativu, nastati određene poteškoće kod utvrđivanja što predstavlja "cjelokupnu unesenu imovinu koja je potrebna za obavljanje obrta" predviđenu čl. 21. st. 1. ZO.

Imovina preostala poslovanjem obrta, njena aktiva i pasiva, ne utvrđuju se ni trenutkom prestanka obrta, bez obzira prestaje li obrt odjavom ili po sili zakona.

Postojeću imovinu obrtnika teško je i gotovo nemoguće utvrditi uvidom u poslovne knjige obrtnika, a utvrđenje dodatno otežava ne postojanje jedinstvenog upisnika imovine obrtnika, koji bi barem pri otvaranju

obrta primorao obrtnike na davanje određenih potataka o imovini.

Što se ovrhe tiče, Ovršni zakon (NN 57/96, 29/99, 42/00-Odluka USRH i 173/03; u daljnjem tekstu OZ) predviđa mogućnost primjene pravila o prokaznom popisu imovine, koja koliko-toliko omogućavaju lakšu identifikaciju imovine. No, efekt koji se postiže primjenom spomenutih pravila na neki je način odgođen jer do njihove primjene dolazi tek nakon bezuspješnog pokušaja pljenidbe ovršenikovih pokretnina (čl.16a.st.2.OZ-a).

2.2. Opseg odgovornosti obrtnika

Ovršni postupak kao krajnji način prisilnog ostvarenja tražbine nameće pitanje granice odgovornosti obrtnika kao ovršenika u postupku. Odgovara li obrtnik za obveze nastale obavljanjem obrta cjelokupnom svojom imovinom ili je njegova odgovornost ograničena?

Postojeća rješidba iz čl. 21. st. 1. ZO ograničava odgovornost obrtnika. Obrtnik prema citiranom propisu ne odgovara svom svojom imovinom već „cjelokupnom unesenom imovinom koja je potrebna za obavljanje obrta“. Ne smije se pri tom zanemariti činjenica da je obrtnik fizička osoba, pa u skladu s tim treba tretirati i njegovu odgovornost. Pođe li se od pretpostavke da obrtnik kao fizička osoba obavljanjem obrta stječe sva prava nastala takvim poslovanjem, pojavljuju se argumenti kojima se može braniti stav da bi i njegova odgovornost trebala biti potpuna.¹

Sudska praksa, čini se, priklanja se stavu potpune odgovornosti obrtnika.²

Međutim, treba ukazati i na rješidbe koje se priklanjaju stavu ograničene odgovornosti obrtnika ne dopuštajući provedbu ovrhe na onim stvarima koje ne predstavljaju unesenu imovinu za obavljanje obrta u smislu čl. 21. st. 1 Zakona o obrtu.³

---

¹ Barbić, Pravo društava, Knjiga prva, Zagreb, 1999. godine, str. 141

² «...ovaj sud prihvaća da obrtnik odgovara za obveze iz obrta cjelokupnom imovinom. Druga je stvar u tome što su neke stvari po zakonu izuzete od ovrhe»; VTS, Pž-1094/02 od 09.07.2002. god.

³ «...Kako iz navedenog proizlazi da je ovim prijedlogom ovrhovoditelj predložio novo sredstvo ovrhe, odnosno nastavio s ovrhom, i to pljenidbom 1/3 plaće ovršenika, pravilno je prvostupanjski sud utvrdio da prema odredbi čl. 20. st. 1. Zakona o obrtu (Narodne novine broj 77/93) za obveze nastale u obavljanju obrta, obrtnik odgovara cjelokupnom imovinom unesenom za obavljanje obrta. Međutim, navedena ovršenikova primanja ne predstavljaju imovinu unesenu za obavljanje obrta.»; VTS, Pž-4236/00 od 26.09.2000. god.

Posebno treba istaknuti stav Vrhovnog suda RH, Rev-997/01 od 27. lipnja 2001. godine, prema kojem fizička osoba čiji je obrt prestao odgovara za dugove obrta samo imovinom unijetom u obrt, a to se odnosi i na potraživanja s naslova plaća radnika. Cit: "U takvom slučaju bez utvrđenja imovine unijete u obrt nije moguće ocijeniti osnovanost novčanog dijela tužbenog zahtjeva (za isplatu plaće)."⁴

Ograničenju odgovornosti temeljem čl. 21. st. 1. ZO na "cjelokupnu unesenu imovinu koja je potrebna za obavljanje obrta" mogu se suprostaviti barem dva prigovora. Prvi prigovor odnosi se na činjenicu da je obrtnik fizička osoba, kojem kao takvom pripada sva ukupnost stečenih prava proizašlih iz poslovanja obrta, pa je nužno i logično da proporcionalno stečenim pravima bude regulirana i njegova odgovornost.

Drugi ozbiljan prigovor odnosi se na problem utvrđenja imovine unesene u obrt, kao i na nepostojanje jedinstvenog registra imovine obrtnika, a sporne su i poslovne knjige obrtnika.

Upitno je treba li u svakom konkretnom slučaju ostaviti sudu da kao svojevrsno prejudicijelno pitanje utvrdi koja imovina predstavlja imovinu unijetu u obrt, odnosno što točno sačinjava imovinu kojom obrtnik odgovara. Takvo postupanje protivilo bi se načelu ekonomičnosti, produljilo bi provođenje ovršnog postupka koji je u svojoj biti nesporan i hitan postupak.

2.3. Pravno dogmatski pristup

Odredbama čl. 70. i čl. 71. OZ-a propisana su opća ograničenja u svrhu zaštite ovršenika kao fizičke osobe i zaštite djelatnosti pravnih osoba, pa se sukladno tim odredbama ovrha ne može provesti na stvarima i pravima koja su nužna za zadovoljavanje osnovnih životnih potreba ovršenika i osoba koje je on po zakonu dužan uzdržavati, osim nekretnina za stanovanje (čl.70. st. 1. OZ), kao ni na stvarima i pravima pravnih osoba radi ostvarenja novčane tražbine ako su te stvari ili prava nužna za obavljanje njihove djelatnosti (čl.71.st.1.OZ).

Odredbama o izuzimanju od ovrhe, te ograničenju ovrhe, propisana je imovina koja ne može biti obuhvaćena ovrhom. U tu imovinu spadaju:

- poljoprivredno zemljište i gospodarske zgrade poljodjelca u opsegu potrebnom za njegovo uzdržavanje i uzdržavanje članova obitelji te drugih osoba koje je on po zakonu dužan uzdržavati (čl.86.OZ-a),

---

⁴ Izbor odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske * 2002-2, str. 74.

- pokretnine za osobnu uporabu npr. Odjeća, obuća, posteljina, posuđe, namještaj, hrana i ogrjev za šest mjeseci, te druge pokretnine opisane u čl.128.OZ-a,
- novčane tražbine socijalnog karaktera npr. primanja po osnovi uzdržavanja, naknade štete za nematerijalnu štetu, tjelesno oštećenje, socijalna pomoć, dječji doplatok, stipendije i druga primanja takve prirode opisana čl.148.OZ-a,
- plaća do 2/3 iznosa (čl.148. OZ-a).

Članak 128. st. 1. toč.4. posebno propisuje koja imovina obrtnika ne može biti predmetom ovrhe. Izuzeti su od ovrhe alat, strojevi i drugi predmeti koji su ovršeniku obrtniku ili trgovcu pojedincu nužni za obavljanje njegove upisane djelatnosti, te sirovine i pogonsko gorivo za tri mjeseca rada. Ova odredba tiče se izričitog ograničenja provedbe ovrhe na opisanim dijelovima imovine ovršenika obrtnika. Stoga se stav da je odredba ZO iz čl. 21. st. 1. *lex specialis* u odnosu na odredbe OZ-a, čini nedovoljno utemeljenim.

Obzirom da je citiranim odredbama propisano koji točno dijelovi imovine ne mogu biti obuhvaćeni provedbom ovrhe, izvodi se zaključak da je na svim ostalim dijelovima imovine za koje nije propisano ograničenje od ovrhe ili izuzimanje od ovrhe, moguće provesti ovrhu. Prema tome, obrtnik ne bi mogao uspješno iznositi prigovore u svrhu ograničenja ili izuzimanja od ovrhe u odnosu na ostale dijelove svoje imovine, bez obzira radi li se o imovini unijetoj u obrt ili ne.

Citiranim propisima OZ-a kao kasnijeg, derogirane su odredbe ZO o ograničenju odgovornosti obrtnika.⁵ Nesporno je da su odredbe OZ-a kasnije u odnosu na odredbe ZO, pa ih u odnosu na ZO treba tumačiti kao *lex posterior*, čime se rješava problem oko tumačenja odnosa između ova dva zakona.

2.4. Praktični pristup – problem zaštite vjerovnika

Gledano sa aspekta vjerovnika, postojeće ograničenje odgovornosti obrtnika ugrožava načela pravne sigurnosti.⁶ Poslovni partneri, potencijalni vjerovnici obrta, imovinu koja je unijeta u obrt rijetko smatraju dovoljnim osiguranjem svojih tražbina.

Problem je dvostruke prirode. Bez postojanja jedinstvenog upisnika imovinu obrtnika unijetu u obrt je gotovo nemoguće identificirati i razgraničiti od osobne

⁵ Dika, Gospodarski subjekti u ovršnom postupku – neki aktualni problemi, Zbornik radova Aktualnosti hrvatskog gospodarstva i pravne prakse, Zagreb, 1998., str. 102.,103.

⁶ Barbić, Propisi o gospodarskom poslovanju i vladavina prava, Pravo i porezi br.2/2002, RriF, str. 13.

imovine obrtnika, pa su u praksi mogući razni prigovori u svrhu izbjegavanja ovrhe. Treba spomenuti i kod nas dosta uobičajenu praksu prenošenja imovine stečene poslovanjem obrta na članove uže i šire obitelji, što dodatno otežava mogućnost provedbe ovrhe, a u nekim slučajevima potpuno onemogućava.

Drugu stranu problema predstavlja činjenica da je imovina unijeta u obrt uglavnom neostatna za osiguranje vjerovnika. Takva situacija prisiljava vjerovnike na ugovaranje dodatnih oblika osiguranja. Nerijetko se u praksi susreće osiguranje pružanjem raznih dodatnih oblika jamstava npr. mjenice, bjanko zadužnice, čekovi građana i slično.

Evidentno je da takvo postupanje dodatno otežava položaj obrtnika, unosi neizvjesnost u njihovo poslovanje, ograničava kreditnu sposobnost obrtnika i ugrožava njihov ekonomski razvitak.

3. KOMPARATIVNI PRIKAZ ODGOVORNOSTI OBRтника I TRGOVCA POJEDINCA

Trgovac pojedinac je fizička osoba koja obavlja gospodarsku djelatnost u skladu s postojećim propisima o obrtu (čl. 3. st. 1. Zakona o trgovačkim društvima; NN 111/93, 34/99, 52/00, 118/03; u daljnjem tekstu ZTD), pri čemu obrtnik kao takav mora ispuniti određene pretostavke zavisne o visini prihoda da bi ga se moglo tretirati kao trgovca pojedinca.

Odgovornost trgovca pojedinca, dakle, fizičke osobe koja obavlja djelatnost prema obrtnim propisima, je potpuna. Trgovac pojedinac za svoje obveze odgovara osobno, cijelom svojom imovinom (čl. 9. st. 2. ZTD-a). Trenutkom upisa obrtnika u trgovački registar u svojstvu trgovca pojedinca, prestaje u odnosu na njega ograničenje odgovornosti iz čl. 21. ZO. Njegova odgovornost postaje osobna i potpuna, neograničena u odnosu na njegovu imovinu.

Svojstvo trgovca pojedinca, istina omogućuje fizičkoj osobi koja obavlja gospodarsku djelatnost korištenje određenih prednosti koje joj pruža taj status, npr. da ima tvrtku i štiti je prema pravilima ZTD-a, pravo izdavanja prokure i trgovačke punomoći, osnivanje podružnica itd., no unatoč spomenutim prednostima može se zaključiti da će obrtnik, koji to nije dužan učiniti, vrlo rijetko zatražiti upis u sudski registar kao trgovac pojedinac, upravo zbog primjene pravila o ograničenju odgovornosti.⁷ Situacija u kojoj bi obrtnik bio dužan

---

⁷ Petrović, Osnove prava društava, Drugo izmijenjeno i dopunjeno izdanje, Zagreb, 2001. god.,

sukladno propisima ZTD-a izvršiti upis u sudski registar kao trgovac pojedinac, nudi rješenje prema kojem obrtnik može odjaviti obrt, osnovati neko od društava kapitala i na taj način ograničiti svoju odgovornost.⁸ Na takav zaključak upućuje i broj postojećih upisanih trgovaca u sudski registar.⁹

Suprotan stav da će obrtnici ipak biti zainteresirani za upis u trgovački registar dao bi se braniti jedino argumentima koji se tiču problema zaštite vjerovnika obrta, koji unesenu imovinu potrebnu za obavljanje obrta rijetko smatraju dovoljnom i zahtijevaju dopunska osiguranja za preuzete poslove.

U redovnom poslovanju između obrtnika i trgovca pojedinca nema bitne razlike. Riječ je o osobama koje obavljaju gospodarsku djelatnost sukladno propisima o obrtu. Do bitnih razlika dolazi se tek kod pitanja njihove odgovornosti. Odgovornost obrtnika za obveze nastale poslovanjem obrta ograničena je na unijetu imovinu potrebnu za obavljanje obrta, dok svojstvo trgovca pojedinca podrazumijeva posljedicu potpune odgovornosti za obveze. S tim u vezi, odredba o ograničenju odgovornosti iz ZO ukazuje se nelogičnom.

U slučaju kad su ispunjene pretpostavke u odnosu na visinu prihoda prema kojoj bi obrtnik bio dužan zatražiti upis u naležni sudski registar kao trgovac pojedinac, a isto nije učinio, ne može mu se u materijalnopравnom smislu u potpunosti odreći svojstvo trgovca pojedinca, bez obzira što formalnopравno taj status stiže tek upisom u sudski registar. Pitanje je koji bi se režim odgovornosti primjenjivao u odnosu na takvu osobu?

4. UTJECAJ PRESTANKA OBRTA NA ODGOVORNOST OBRTNIKA – PREGLED KROZ SUDSKU PRAKSU

Vlasnik obrta odgovoran je za obveze koje nastanu obavljanjem gospodarske djelatnosti za koju je registriran, pa prestanak obrta, odnosno činjenica da je ovršenik u međuvremenu odjavio obrt, nije od utjecaja na njegovu odgovornost, samim time ni na tijek ovršnog postupka.¹⁰

---

str. 16-18.

⁸ Filipović, Gorenc, Slakoper, Zakon o trgovačkim društvima s komentarom, RRiF, Zagreb, 1996. god. str. 12.

⁹ Do svibnja 2003. godine upisano je sedam trgovaca pojedinaca u sudski registar i to pet na području Trgovačkog suda u Zagrebu, a dva na području Trgovačkog suda u Varaždinu.

¹⁰ «...tuženik odgovara za obveze nastale u vrijeme obavljanja obrta, bez obzira što je tuženik naknadno odjavio obrt.» ; Trgovački sud u Osijeku, P-1120/99 od 22.03.2000. god., ING pregled sudske prakse 2000., br. 6., Inženjerski biro d.d., Zagreb

Obavljanjem obrta obrtnik je stekao sva prava koja mu pripadaju iz takve djelatnosti, pa se njegova odgovornost ne može vezati uz činjenicu momentalnog prestanka obavljanja određene djelatnosti. Za obveze koje je stvorio kao obrtnik, ostat će i dalje odgovoran. Svako bi drugačije rješenje omogućavalo zlouporabu.

Navedeni stav potvrđuje sudska praksa u odluci Visokog trgovačkog suda br. PŽ-2888/00 od 2. svibnja 2001. cit. "...Prema tome ovrha u gornjoj pravnoj stvari nije postala nemoguća, jer je bila poznata adresa ovršenice, a isto tako nakon dostave rješenja ovršenica bez obzira na prestanak obrta za svoje obveze odgovara cijelom svojom imovinom, odnosno imovinom unesenom u obrt, pa ne bi ni iz tog razloga ovrha postala nemoguća, a nakon toga to što je žiro-račun ovršenice vjerojatno ugašen ovrhovoditelju pripada pravo da bira sredstvo ovrhe....Za provođenje ovrhe nije bitno da je obrt prestao, jer je u ovom predmetu ovršenik vlasnica obrta.."

Suprotan stav izražen je u odluci Visokog trgovačkog suda br. PŽ-2420/02 od 17. rujna 2002. godine kojim je potvrđeno prvostupanjsko rješenje kojim se obustavlja ovrha iz razloga što je ovršenica označena kao vlasnica ugostiteljskog obrta prestala obavljati obrt, pa rješenje o ovrhi nije moguće provesti protiv tog ovršenika. Cit. "Budući da ovršenik onako kako je označen u predmetnom ovršnom rješenju (gotovo dvije godine) ne postoji, to ovrhu nije moguće provesti, a kako je izričitom zakonskom odredbom stavka 2. čl. 67. Ovršnog zakona, (na koju se odredbu prvostupanjski sud izrijeком poziva donoseći osporeno rješenje), propisana obustava nemoguće ovrhe, to je sud prvog stupnja bio dužan, sukladno navedenoj zakonskoj odredbi, obustaviti ovrhu."

5. UTJECAJ PRESTANKA OBRTA NA NADLEŽNOST

U praksi se često pojavljuje pitanje da li su određene radnje ovršenika obrtnika, kao što su odjava obrta, zatvaranje žiro-računa, odnosno prestanak obavljanja obrtničke djelatnosti, od utjecaja na tijek ovršnog postupka i stvarnu nadležnost sudova.

Za određivanje stvarne nadležnosti prvobitno mjerodavno je svojstvo obrtnika ovršenika koje utječe na određivanje nadležnosti, tj. poslovanje opisano čl. 25. Zakona o obveznim odnosima - obavljanje privredne djelatnosti.

Odredbom čl. 34.b ZID ZPP-a u nadležnost trgovačkih sudova spadaju sporovi što proizlaze iz trgovačkih ugovora, dakle onih ugovora opisanih odredbom čl. 25. ZOO-a, i sporovi naknade štete koji proizlaze iz tih

ugovora između osoba koje obavljaju gospodarsku djelatnost.

Obzirom da je riječ o obvezama proizašlim iz obrta, radnje ovršenika usmjerene na zatvaranje obrta ne mogu biti od utjecaja na tijek postupka i određivanje nadležnosti, tim više što odjavom obrta ne prestaje odgovornost obrtnika za obveze proizašle iz obavljanja obrta. Mogućnost provedbe ovrhe u odnosu na predmet ovrhe (zatvoren žiro-račun), drugo je pitanje, a izbor sredstva i predmeta ovrhe dispozicija je ovrhovoditelja.

Nema dvojbe da navedeni problem oko pitanja nadležnosti rješavaju opća pravila o ustaljivanju nadležnosti iz čl. 15. st. 3. ZID ZPP, u svezi s č. 19. st. 1. OZ, prema kojima sud koji je bio nadležan u vrijeme podnošenja tužbe ostaje i dalje nadležan iako bi zbog promijene okolnosti bio nadležan drugi sud iste vrste i sud druge vrste, ako zakonom izrijeком nije drugačije određeno.

6. ZAKLJUČAK

Obzirom na izložene stavove, kao i na činjenicu da su odredbe OZ-a derogirale primjenu odredbe o ograničenju odgovornosti iz ZO, pitanje je kakvo značenje u sustavu treba dati spornoj odredbi iz čl. 21. st. 1. ZO.

Promatrano u sustavu, u odnosu s propisima OZ-a i Stečajnog zakona (44/96,29/99,129/00,123/03; dalje SZ) navedeno ograničenje gubi na značaju. Isto potvrđuje odredba čl. 68. SZ koja rješava pitanje odgovornosti dužnika pojedinca. Prema citiranoj odredbi u stečajnu masu ne ulazi samo ona imovina dužnika pojedinca, dakle obrtnika, na kojoj se ovrha ne bi mogla provesti, kad on ne bi bio trgovac pojedinac ili obrtnik.

Rješidba kojom se na krajnji način ograničava odgovornost fizičke osobe izaziva niz poteškoća, kako vjerovnicima obrta koji u takvom režimu odgovornosti ostaju nezaštićeni, tako i obrtnicima koji za ugovorene poslove moraju osigurati dopunska jamstva.

Osim navedenih poteškoća potrebno je spomenuti i probleme s kojima se susreću sudovi u provođenju ovršnog postupka kao krajnjeg oblika realizacije odgovornosti obrtnika. Obzirom na postojeću regulativu iz ZO, neophodno bi bilo utvrđivati koja imovina obrtnika sačinjava onu imovinu kojom obrtnik odgovara za svoje obveze, što svakako ne bi doprinjelo zahtjevima ekonomičnosti, niti bi se dalo opravdati potrebama prakse.

Svako takvo ograničenje opsega odgovornosti fizičkih osoba izaziva mogućnost zlouporabe i ugrožava zahtjeve pravne sigurnosti, tim više što obrtnik može svojevolutno ograničiti svoju odgovornost osnivanjem jednog od oblika društava kapitala.

Postojeći problem oko tumačenja granica odgovornosti obrtnika ostavljen je, čini se, na teret praksi sudova, koja se postepeno priklanja stavu potpune odgovornosti. U tom cilju bilo bi neophodno zauzimanje jedinstvenog stava.

Izradila:
Ivana Vrcić, dipl.iur.
Viša sudska savjetnica -
Trgovački sud u Zagrebu

LITERATURA:

1. Prof.dr. Jakša Barbić, Pravo društava, Knjiga prva, Zagreb, 1999. godine
2. Prof.dr. Jakša Barbić, Propisi o gospodarskom poslovanju i vladavina prava, Pravo i porezi br.2/2002., RRiF
3. prof.dr. Mihajlo Dika, Gospodarski subjekti u ovršnom postupku - neki aktualni problemi, Zbornik radova Aktualnosti hrvatskog gospodarstva i pravne prakse, Zagreb, 1998. godine
4. mr.sc. Filipović, prof.dr. Gorenc, mr.sc. Slakoper, Zakon o trgovačkim društvima s komentarom, RRiF, Zagreb, 1996. godine